

# Verdere financiële uitwerking t.b.v. coalitieonderhandelingen – Basisbanen/maatwerkbanen

24-05-2022

## Inleiding

Naar aanleiding van het vorige antwoord over terugverdieneffecten is gevraagd om een uitgebreidere toelichting. Die volgt hieronder. Uiteraard is er grondig naar de financiën gekeken alvorens in het college is besloten over de opzet zoals die tot nu toe is, en is daarbij ook gekeken naar andere gemeenten. Hieronder gaan we hier nader op in.

Noot vooraf: we hanteren in deze notitie nog de term ‘basisbaan’ omdat er nog geen definitieve nieuwe naam is en ‘basisbaan’ ook andere initiatieven in het land dekt.

## Financiële kaders bij het collegebesluit

Qua kosten en baten zijn we van het volgende uitgegaan:

- Een reguliere bijstandsuitkering voor een alleenstaande kost ~14.000 euro (~20.000 voor een koppel);
- Het betalen van minimumloon kost, inclusief sociale lasten, rond de ~28.500 euro;
- Eventuele extra kosten zitten daarnaast in de benodigde begeleiding; het inrichten van ict-systemen voor een nieuw instrument; ambtelijke capaciteit om dit voor te bereiden en contacten te leggen bij instellingen waar de banen moeten komen;
- Eventuele baten komen uit bijdragen van werkgevers, en besparing op andere gemeentelijke lasten.

## Andere gemeenten: Groningen en Amsterdam

Uiteraard kunnen we als indicatie kijken wat er in andere gemeenten tot nu toe is gebeurd, waar ook met (een vorm van) basisbanen wordt gewerkt. We kijken hieronder naar Amsterdam en Groningen. Daarbij geven we wel mee dat het uiteindelijk toch de Nijmeegse context is die baten en lasten zal bepalen.

Onze plannen komen het meest overeen met de Groningse basisbanen. Hieronder staan de belangrijkste conclusies na 1 jaar Groningse basisbanen op een rijtje. Ook de beoogde en feitelijke kosten worden tegen elkaar afgezet. Zo blijkt dat de ingeschatte € 17.000 aan kosten hoger uitvalt doordat het nog niet gelukt is om externe partijen een financiële bijdrage te laten doen (zie tabel hieronder). Daarnaast beschrijft de gemeente Groningen dat de baten met name terecht komen bij andere partijen, de medewerker, het Rijk en de zorgverzekeraars.<sup>1</sup>

### Groningen – Basisbanen

De plannen:

- Doel = werkgelegenheid creëren voor mensen die op een andere manier geen kans maken op een betaalde baan.
- 40 mensen aan het werk in een basisbaan
- Geen sprake van verdringing
- Meerwaarde voor leefbaarheid in de wijken: per wijk een takenpakket, opdrachten vanuit maatschappelijk organisaties, zorginstellingen, bewonersorganisaties en woningcorporaties.
- Financiële bijdrage vanuit de partijen in de wijk

Conclusies na 1 jaar:

---

<sup>1</sup> Brief aan de Groningse gemeenteraad, “Stand van zaken basisbanen”, 3-2-2021.

- 25 mensen aan het werk in een basisbaan, grotendeels 50+ (70%), 5+ jaar bijstandsgerechtigd (80%) en man (65%)
- Financiële bijdrage vanuit de partijen in de wijk is niet gelukt. Voor de nieuwe banen wordt dit wel het streven.
- De basisbanen dragen bij aan toename van inkomen en welzijn van de medewerkers
- De (maatschappelijke) baten van deze vorm van werkgelegenheid zijn naar verwachting hoger dan de kosten. Daarbij is een deel van de baten in geld uit te drukken en een deel niet (immateriële baten). De laatste hebben bijvoorbeeld betrekking op de toegenomen leefbaarheid van de wijk.
- De partij die de kosten maakt (de gemeente) is niet de partij die “profiteert” van de baten. Het zijn de medewerker, het Rijk en de zorgverzekeraars die de baten ontvangen en de gemeente die kosten moet maken.
- Gemeente Groningen roept daarom het Rijk op om mee te werken aan een andere (landelijke) financieringsmethode.

Feitelijke kosten uitgewerkt, per medewerker:

|                                 | In plan van aanpak | Feitelijk       |
|---------------------------------|--------------------|-----------------|
| Loonkosten en werkgeverslasten  | € 28.000           | € 29.000        |
| Kosten begeleiding              | € 8.000            | € 5.500         |
| Bijdrage werk biedende partijen | -€ 5.000           | € 0             |
| <b>Totaal</b>                   | <b>€ 31.000</b>    | <b>€ 34.500</b> |
| Inzet uitkeringen               | -€ 14.000          | -€14.000        |
| <b>Totaal</b>                   | <b>€ 17.000</b>    | <b>€ 20.500</b> |

#### Amsterdam – Werkbrigade

Het Amsterdamse plan wijkt af van het Nijmeegse (en Groningse) omdat het wel gericht is op doorstroom en tijdelijk is: dat is een groot verschil om rekening mee te houden (en iets waar wij tot nu toe nadrukkelijk niet voor gekozen hebben). Vooraf heeft Amsterdam een maatschappelijke kosten baten analyse opgesteld, waaruit kwam dat elke geïnvesteerde euro €1,20 oplevert.

De plannen:

- Doel = doorstroom naar regulier werk, geen permanente voorziening
- 500 kandidaten
- Twee jaar werk tegen wettelijk minimumloon
- Geen sprake van verdringing
- € 10 miljoen in gemeentebegroting, overige dekking uit cofinanciering, bijvoorbeeld vanuit programma openbare ruimte, sport en veiligheid
- Werkgeverschap belegd bij 1 externe partij

Conclusies na 1 jaar:

- 300 mensen aan het werk via de Werkbrigade
- Cofinanciering te optimistisch ingeschat
- Extra middelen nodig om van 300 naar 500 deelnemers te groeien
- Gering sprake van doorstroom naar regulier werk (4)
- € 5 miljoen kosten
- € 1,5 miljoen cofinanciering
- Baten door besparingen op uitkeringslasten: € 2 miljoen

Zowel in Amsterdam als in Groningen bleek de cofinanciering van werkgevers tegen te vallen. Dat betekent dat we er voorzichtig mee moeten zijn en ons niet rijk moeten rekenen, maar is geen garantie dat het in Nijmegen ook niet of slecht lukt.

## **Conclusie**

Zoals aangegeven in de inleiding zijn er relatief veel onbekende variabelen: aan de lastenkant de kosten voor extra begeleiding (die wordt ingekocht bij het WerkBedrijf) en uitvoeringskosten (medewerkers, ict), aan de batenkant opbrengsten van werknemers en besparing op gemeentelijke lasten als bijzondere bijstand en schuldhulpverlening. Op de lange termijn is het nog ingewikkelder, omdat je te maken hebt met cao's, en het ook uit gaat maken hoe lang iemand in een basisbaan blijft: een relatief jong iemand die tientallen jaren een basisbaan blijft behouden gaat relatief duur zijn, terwijl een relatief oud iemand die na een paar jaar een basisbaan gehad te hebben het pensioen gaat (of iemand die toch doorstroomt naar een andere baan) veel minder kost door minder loonstijging (en de nieuwe basisbaner die de vrije plek inneemt begint weer op het minimumloon).

Het definitieve plaatje gaat dus echt afhangen van 1) de kandidaten en 2) de werkgevers, en die zijn er nog niet. Globaal komen we uit, gebruik makend van de ervaringen van Groningen, op 10-15 basisbanen voor de momenteel begrootte €250.000,-